

Det store overblik

- Samlet oversigt over stilperioderne

Arkaisk stil ca. 700 - 479 f. Kr.

Ordet arkaisk, ἀρχαῖος, betyder *først* og *oprindelig*. Følgende træk er nogle af kendetegnene ved arkaisk skulptur:

- ofte stående figurer med venstre ben foran højre
- frontalitet og symmetri
- arkaisk smil
- langt og tungt hår
- enkel markering af muskler
- stiliserede detaljer i tøjet, der virker dekorativt
- mændene er ofte nøgne
- kvinderne er altid påklædte
- idealet udtrykker styrke og sundhed, man skulle være καλός και μέγας, *smuk og stor*, dvs. stærk
- kunstnerne er ofte ukendte

Tidlig klassisk stil

Klassisk skulptur underinddeles i tidlig klassisk (streng stil) 479-450 f.Kr.,
højklassisk stil 450-400 Kr. og senklassisk stil 400-323 f.Kr.

- *Den strenge stil* markerer et skifte fra de arkaiske skulpturers symmetri og nulstilling til den tidlige klassiske bevægelighed og naturalisme (udtrykket er vist oprindeligt skabt med fokus på vasemaleri).
- Kunstværkernes ophøjede udtryk spejler tidsånden (ro, alvor, sofrosyne)
- Begyndende kontrapost, dvs. vægten lægges på det ene ben med diagonaler i skuldre og hofteparti, siden også med s-kurve i kroppen
- Ansigter uden særligt udtryk, mænd med kort hår, enkle, men naturlige muskler og tøjfolder
- Mændene er fortsat ofte nøgne, kvinderne sædvanligvis påklædte
- Idealet er at være καλος και αγαθος, *smuk og god*, dvs. harmonisk
- Kunstnerne er kendte, bl.a. Myron, Polyklet og Praxiteles
- Skulpturen er udtryk for en idealnaturalisme
- Ved udtrykket idealnaturalisme forstår man, at figuren ligner et rigtigt menneske af kød og blod, men kunstneren stræber ikke efter at gengive et bestemt menneske, som det ser ud, men som det bør se ud.

Højklassisk stil

- Den strenge stils religiøsitet udviklede sig efter århundredets midte yderligere til en kunst, der ved siden af guderne begyndte at interessere sig for mennesket.
- Denne klassiske kunst var præget af harmoni, mådehold og ophøjet værdighed
- Kunstnerne søgte, ligesom tidens store dramatikere, at skildre idéen bag den ydre, omskiftelige virkelighed.
- Kunstværket blev således både naturalistisk og idealiserende
- Under den peloponnesiske krig mærkedes en tendens mod større ydre effekt
- Kunstnerne søgte nu også at skildre de menneskelige følelser – senklassisk – hellenistisk tid

Senklassisk stil

- Ansigterne viser patetisk udtryk og/eller individuelle portrætkarakterer i stedet for idealtyper (eks. Alexander-portrættet af Lysippos)
- Introduktion af den nøgne kvindefigur.
- Skulpturerne bliver mindre frontale, bruger rummet og kræver, at betragteren skal gå omkring dem for at forstå dem.
- Eksperimenter med figurens stillingsmotiv, hvor vægten kan flyttes til en støtte, f.eks. et træ.
- Idealproportionerne forskydes: figurerne bliver slankere, blødere, mindre kraftfulde, med mindre hoveder og krøllet hår.
- I draperiet ser man nu ofte eksempler på krøllede stoffer og pressefolder i stoffet.
- Figurerne lukker sig om sig selv i et privat rum (Eirene og Ploutos)
- Allegoriske figurer: man personificerer abstrakte begreber (Eirene og Ploutos – ”Freden” og ”Rigdommen”)

Hellenistiske stiltræk

- Videreførelse af senklassisk stil
- Skulpturen kan nu udtrykke dramatik, sanselighed, smerte, eftertanke, stolthed eller karikatur
- Skulpturernes kropsstillinger bliver mere eksperimenterende, så de nu både kan være stående, siddende og liggende
- Motivrepertoiret udvides til også at inddrage hverdagsmotiver i form af genrerealisme
- Både kvinder og mænd kan gengives nøgne
- Skulpturen er ofte udtryk for en realistisk naturalisme
- Kunstnerne er ofte kendte